

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

QORTI TA' L-APPELL

**S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO**

**ONOR. IMHALLEF
ANTON DEPASQUALE**

**ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI**

Seduta ta' l-4 ta' Novembru, 2005

Appell Civili Numru. 490/1991/1

**Louis Camilleri bhala mandatarju
specjali ghan-nom u in rapprezentanza
ta' l-assenti Ferdinando Califano**

v.

Kontrollur tad-Dwana

Il-Qorti:

Preliminari:

B'rikors pprezentat fl-10 ta' Mejju, 1991 quddiem il-Prim Awla tal-Qorti Civili, ir-rikorrent nomine ppremetta li fit-13 ta' Marzu, 1991 giet maqbuda mill-pussess tieghu karozza BMW 5201 Registrazzjoni numru SA 800221; illi sussegwentement, u preciz fl-1 ta' April, 1991 huwa irceva "nota ta' qbid" numru 18/1991 (hawn annessa bhala Dokument "A") riferribilment ghal dik il-karozza; illi r-rikorrent, permezz ta' ittra lill-Kontrollur tad-Dwana in data 12 ta' April, 1991 (Dokument "B" u "C") ta debitu avviz lill-istess Kontrollur tad-Dwana illi huwa kien bi hsiebu jitlob lura l-karozza maqbuda imsemmija fl-istess "nota ta' qbid"; illi kif se jirrizulta waqt it-trattazzjoni, r-rikorrent wasal Malta bil-BMW nhar il-gimgha, 25 ta' Jannar, 1991 u wara li saru il-proceduri normali, huwa inghata T.I.T. ghal tliet ijiem; illi r-rikorrent nomine huwa ta' nazzjonalita` Taljana u il-karti li huwa ffirmat ghall-importazzjoni ta' din il-karozza kienu kollha bl-Ingiliz; l-ebda wiehed mill-ufficjali li kienu prezenti ma fehmu x'kien qed jiffirma u lanqas ma spjegawlu illi din it-T.I.T. kienet valida biss ghall-tliet ijiem; illi huwa ma giex mistoqsi jipproduci ir-return ticket tieghu, (li fil-fatt ma kellux) ghal mhux aktar minn tliet ijiem wara, u allura ghall-Hadd, 27 ta' Jannar, 1991, u li lanqas ma stampawlu l-Passaport; illi r-rikorrent kien taht l-impressjoni illi huwa setgha joqghod Malta ghal mill-inqas tliet xhur; illi fil-fatt ir-rikorrent baqa' Malta sal-1 ta' Frar, 1991, meta huwa rega' telaq minn Malta wara li kien informa kemm lill-ufficjali tad-dwana, kif ukoll il-Pulizija illi huwa kien ser jivvjagga barra minn Malta u jhalli l-karozza hawn hekk go garage, kif fil-fatt kienet sa minn mindu gabha f'Malta fi Frar; illi din il-karozza, meta waslet Malta kienet ga mibjugha u kienet "in transit" ghall-Middle East fejn kien joqghod minn kien ga xtraha u din kienet qed tinzamm ghal xi ftit zmien hawn Malta peress illi x-xerrej kien Musulman u ma riedx jiehu konsenja taghha waqt ir-Ramadan. Kien hemm possibilita` ukoll illi x-xerrej kien ser jivvjagga ghal Malta huwa stess wara ir-Ramadan biex jiehu konsenja tal-karozza minn hawn; illi, kif jirrizulta waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors, ir-rikorrent agixxa in buona fede u li fil-fatt gie zvijat mill-awtoritajiet koncernati;

Dan premess ir-rikorrent nomine talab illi dik il-Qorti tordna lill-intimat jirrilaxxa l-karozza imsemmija fin-nota ta'

qbid numru 18/1991 favur tieghu u cioe` BMW 520I Registrazzjoni numru SA 800221 u dana a tenur ta' l-artikolu 72 tal-Kap 37 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ghar-rikors ta' Louis Camilleri nomine l-Kontrollur tad-Dwana irrisponda hekk:

1. Illi huwa jirrespingi bhala nfondati t-talbiet tar-rikorrenti fir-rikors odjern stante li dawn huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u dan kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza.
2. Illi huwa m'ghandux ibati spejjez.

Is-sentenza appellata.

Il-Prim Awla tal-Qorti Civili ddisponiet minn din il-vertenza b'sentenza tat-22 ta' Mejju, 2002 meta cahdet it-talba tar-rikorrent bl-ispejjez kontra tieghu u dana wara li ghamlet is-segwenti konsiderazzjonijiet:-

“Jirrizulta li r-rikorrent Louis Camilleri u certu Ferdinando Califano fil-25 ta' Jannar 1991 dahhlu Malta l-karozza msemija taht temporary permit ta' tlett ijiem, ghalkemm Califano jsostni li huwa kien talab permess ghal “*tre mesi*”. Difatti l-ilmenti principali ta' Califano kif jirrizultaw mill-affidavit tieghu huma li hu ma tantx jifhem bl-Ingiliz, li l-formula li ffirmat kienet bl-Ingiliz u hu ma jafx jaqra bl-Ingiliz u ghalhekk kien that l-impressjoni li kien iffirma ghal tliet xhur, u li meta gie biex jitlaq minn Malta wara aktar minn tliet ijiem mar ma' Louis Camilleri ghand id-Dwana u ghand il-Pulizija biex jitlob permess ihalli l-karozza ghand Louis Camilleri u liema permess inghata. Huwa qal li din il-karozza kienet intenzjonata ghal kompratur li joqghod “*nel paese del est*”.

“Fir-relazzjoni tieghu l-perit legali jikkonkludi li tenut kont tal-fatti partikolari tal-kaz, u cioe` li Califano huwa Taljan u b'hekk ma setax jifhem dak li gie minnu ffirmat, huwa tal-fehma li dak li gie soffermat minn Califano probabilment gara. B'dan mhux qed jistqarr li d-Dwana mxew hazin izda li kien hemm nuqqas ta' komunikazzjoni li ghalih m'ghandux ibati r-rikorrent. Fil-fehma tieghu, il-fakolta` moghtija bil-ligi lill-intimat giet uzata hazin ghax ma kien

hemm ebda raguni li ghalha ma kellux jitwemmen Califano li wara kollox dahal Malta bit-tieni karozza bla ebda habi u bla ebda tentattiv biex ikopri l-passi tieghu jew b'xi mod ifixkel l-operat tad-Dwana.

“Il-Qorti ma taqbilx mal-konkluzzjoni tal-perit legali peress li l-applikazzjoni tar-regoli u ligi tad-Dwana mhijiex xi haga fakoltattiva u kieku kellha tigi accettata nkunu qeghdin niskartaw ghal kollox il-principju msemmi minnu stess li *ignorantia legis neminem excusa*.

“Louis Camilleri jafferma fix-xhieda tieghu li huwa qal lil Califano biex jitlob perjodu ta' tliet xhur ghall-BMW izda jammetti li ma dahalx mieghu quddiem l-ufficjal tad-Dwana ghall-permess. Ir-rikorrent nomine pproduca lil certu Emanuel Bezzina biex jixhed dwar l-okkazzjoni meta ddahlet il-BMW. Fil-fehma tal-Qorti pero` x-xhieda ta' dan Bezzina hija kontradittorja u ma tistax tittiehed bhala korroborazzjoni ta' dak li qed jallegaw ir-rikorrent nomine u Califano stess.

“Dato non cencesso li Califano talab permess ghal tliet xhur u l-ufficjal tad-Dwana nizzel tlett ijiem (l-ufficjal tad-Dwana koncernat, Arnold Grima, xehed fis-seduta peritali ta' l-1 ta' Lulju 1996 li jifhem bit-Taljan), stante li ma kienx jifhem bl-Ingiliz l-inqas haga li seta` jaghmel kien li jinforma ruhu sew dwar il-kontenut tal-formula (it-T.I.T.) li ffirmat, formula li ma tipprekludix li turist jitlob estensjoni tal-perjodu hemm imsemmi, anzi fiha stess insibu riferenza ghal “*such date as may be allowed by the Comptroller of Customs upon my my written request for an extension*”.

“Allura Califano, li kien akkompanjat minn Camilleri (hlief ghal dak il-mument li dahal hdejn l-ufficjal tad-Dwana ghall-permess) ma hassx il-htiega li, jekk ma jitlobx lill-ufficjal tad-Dwana biex ifehmu l-kontenut tal-formula, almenu jsaqsi lil siehbu Camilleri biex ifehmu l-kontenut tieghu? Id-difiza ta' Califano dwar il-problema tal-lingwa hija fil-fehma tal-Qorti ferm dgħajfa. Jirrizulta li huwa ngħata kopja tal-permess. Possibbli allura li qabel ma ffirmat l-formula msemmija, ghajnu ma ghokritux mid-data ndikata fiha tat-28 ta' Jannar 1991? Bl-iffirmar ta' l-

imsemmija formula kien qieghed jassumi fuqu r-responsabbilita` ghall-kontenut taghha galadarba ma jirrizultax li ghamel kull ma seta' biex ikun cert li fehem il-kontenut taghha. In-nuqqas ta' Califano jista' jitqies biss bhala traskuragini grossolana u ma jistax jattribwixxi n-nuqqas tieghu lill-ufficjali tad-Dwana.

“Kemmm Camilleri kif ukoll Califano qalu li qabel ma siefer Califano talbu lill-Pulizzija u lid-Dwana permess biex il-BMW tithalla hawn Malta, u li dan il-permess inghata. Izda ma ngabet l-ebda prova dokumentarja f'dan is-sens u lanqas xhieda biex jikkorrobrow li nghata tali permess.

“Kemmm Camilleri kif ukoll Califano qalu li din il-karozza kif ukoll il-Mercedes li ddahhlet fil-5 ta' Marzu 1991 kienu ntenzjonati ghal kompratur fil-Middle East. Izda l-Qorti ma tistax ma tinnotax li ma ngabet l-ebda prova da parti tar-rikorrent nomine dwar xi preparamenti kien lehaq ghamel biex jixxippja z-zewg karozzi bhal ma ngabet l-ebda prova ta' min seta' kien id-destinatarju ahhari ta' l-immsemmijin karozzi. Louis Camiller xehed li meta gabu l-Mercedes kellhom bzonn biss sebat ijiem sakemm jigu xxippjati l-akrozzi. Fit-13 ta' Marzu 1991 iz-zewg karozzi kienu ghadhom Malta go garaxx. B'liema vapur kellhom jitolqu? X'dokumentazzjoni kienet thejjiet ghall-ixxippjar taghhom?

“F'dawn ic-cirkostanzi –Qorti ma tistax tqis it-talba tar-rikorrent nomine bhala gustifikata.”

L-appell tar-rikorrent.

Ir-rikorrent hass ruhu aggravat bis-sentenza fuq riportata u ghalhekk b'rikors ipprezentat fil-11 ta' Gunju, 2002 talab li, ghar-ragunijiet hemm moghtija, din il-Qorti thassar, tirrevoka u tannulla s-sentenza appellata moghtija fl-ismijiet premessi fit-22 ta' Mejju 2002 u ghalhekk tilqa' t-talba tieghu, bl-ispejjez kontra l-intimat.

Il-Kontrollur tad-Dwana intavola riposta ghall-appell fuq imsemmi fejn talab li l-appell jigi michud u s-sentenza

appellata kkonfermata fl-intier taghha, bl-ispejjez kontra r-rikorrent.

Ir-rikorrent ressaq diversi aggravji kontra s-sentenza appellata, liema aggravji pero` jidher li huma konnessi u relatati mal fatt li huwa ma ghandux konnoxxenza tal-lingwa ingliza. Dan qed jissottometti bazikament hekk:-

1. Illi fil-formula T.I.T. ma tnizzilx il-perjodu li huwa kien talab biex il-vettura tibqa' Malta.
2. Illi kien jinkombi fuq l-ufficjali tad-Dwana li jispjegawlu l-kontenut ta' l-istess formula.
3. Illi l-ewwel Qorti kienet skorretta meta qalet li l-agir tieghu jammonta ghall-traskuragini grossolana u li bl-iffirmar tad-dokument kien qed jassumi responsabbilita` ghall-kontenut.
4. Illi huwa kien informa lill-ufficjali tad-Dwana bit-tluq tieghu minn Malta.
5. Illi l-oservazzjonijiet ta' l-ewwel Qorti dwar l-assenza ta' provi dwar id-destinatarju u preparamenti kienu irrilevanti.
6. Illi dawn il-proceduri ghandhom jinzammu separati minn dawk koncernanti l-kaz tal-Mercedes.

Ikkunsidrat:

Kif sewwa osservat il-Qorti ta' Prim Istanza fis-sentenza appellata, jidher li l-ilment principali tar-rikorrent huwa msejjes fuq il-fatt li l-appellant hija persuna ta' nazzjonalita` taljana u bhala tali ma tafx taqra bl-ingliz u lanqas tifehm sew il-lingwa ingliza. Kien dan in-nuqqas li, skond ir-rikorrent, wassal ghan-nuqqas ta' intendiment da parti tieghu ta' dak li kien qed jigi ffirmat fil-25 ta' Jannar, 1991 u liema nuqqas eventwalment wassal ghal konfiska tal-vettura meritu tal-kawza.

Is-“seizure note” in kwestjoni jaghti bhala raguni tal-konfiska tal-vettura n-nuqqas tar-rikorrent li jerga jesporta l-vettura entro it-terminu lilu koncess fit-Temporary Importation Licence u dan a tenur ta' dak li hemm provdut fil-paragrafu (j) ta' l-Artikolu 60 tal-Kap 37 tal-Ligijiet ta' Malta. Meta jirrizulta ksur tal-provvedimenti ta' l-Artikolu 60 il-konfiska hemm komminata hija mandatorja billi l-

Kontrollur tad-Dwana ma jinghata ebda diskrezzjoni. Infatti l-artikolu citata jipprovdi espressament li “in every such case, all such goods **shall be forfeited.**” (enfazi tal-Qorti).

It-T.I.T. tal-25 ta' Jannar, 1991 rigwardanti l-importazzjoni f'Malta tal-BMW 520l giet mahruqa fuq id-dikjarazzjoni ta' Ferdinando Califano li bhala turist 'Buona Fide' kien qed izur Malta ghall-perjodu ta' tlett ijiem u li kien ser jitlaq minn Malta bil-karozza isemmija fl-istess licenzja fit-28 ta' Jannar 1991 jew “*by such date as may be allowed by the Comptroller of Customs upon my written request for an extension.*” F'dan id-dokument hemm ukoll dikjarazzjoni, maghmula mill-istess Califano fis-sens li huwa ma kienx dahhal din il-karozza jew karozza ohra taht koncessjoni simili f'perjodu ta' sena qabel id-data ta' l-istess dokument. Dakinhar ta' l-iffirmar ta' l-obbligazzjoni minnu assunta, din id-dikjarazzjoni ulterjuri ma kellha ebda rilevanza stante li ma jirrizultax, u lanqas ma qieghed jigi allegat, li l-karozza in kwistjoni jew xi karozza ohra, kienet ngibet Malta precedentement fit-terminu preskritt fl-istess T.I.T. B'dana kollu jigi rilevat li tali obbligazzjoni, li tiffirma parti integrali mill-formula stampata li tintuza f'dawn l-okkazzjonijiet, ghandha rilevanza nkwantu jirrizulta li l-istess Califano sussegwentement ghal importazzjoni tal-BMW u waqt li l-istess vettura kienet ghadha hawn Malta, rega gab vettura ohra taht l-istess koncessjoni, minghajr ma gharraf lill-ufficjali doganali b'dan il-fatt. Dan certament juri nuqqas ta' buona fede.

Qed jigi sottomess li r-rikorrent huwa ta' nazzjonalita` Taljana u ma kienx jaf ezattament ghal xhiex kien qed jiffirma. F'dan il-kuntest biss tista' jkollha rilevanza s-sottomissjoni tieghu fil-procedura minnu adottata bir-rikors odjern billi, kemm-il darba juri li kien dan il-malintiz li wassal ghall-konfiska, l-intervent tal-Qorti jista' jissana s-sitwazzjoni billi tigi ordnata r-restituzzjoni tal-oggett konfiskat. Izda tenut kont tac-cirkostanzi kollha ta' dan il-kaz, din il-Qorti mhux sodisfatta li Califano huwa gustifikat fit-talba tieghu.

Qabel xejn ghandu jinghad li fiz-zewg okkazzjonijiet meta dahhal vettura hawn Malta, Califano kien akkompanjat u assistit mir-rikorrent nomine, cioe` Louis Camilleri, persuna ta' nazzjonalita` Maltija, u mhux eskluż li din il-persuna ghandha konoxxenza tal-lingwa Ingliza. Dan ifisser li Califano seta' facilment irrikorra lejn Camilleri biex jispjegalu d-dokument li huwa kien iffirma, specjament jekk, kif qed jallega l-istess Califano, l-ufficjal tad-Dwana, li mieghu kien ittratta, ma spjegalu xejn.

Huwa generalment rikonoxxut li persuna tassumi r-responsabbilita` ta' l-obbligazzjonijiet minnha assunti. Ghalhekk huwa ragjonevolment mistenni li kull persuna ma tidholx f'obligazzjoni jekk ma tkunx taf ezattament f'hiex tikkonsisti. Issa l-ufficjal tad-Dwana qieghed hemm biex jara li l-ligi tad-dwana tigi osservata u dak l-ufficjal mhux tenut ikun jaf jekk it-turist jew il-persuna li tipprezenta ruhha quddiemu ghandhiex konoxxenza tal-lingwa li biha tkun redatta xi formula li tigi prezentata lilha. Anqas u anqas ma hu, dan l-ufficjal, tenut li jaghti xi spjegazzjonijiet specjament jekk dawn ma jintalbu lilu. Infatti ma jirrizultax li Califano talab l-assistenza ta' l-ufficjal tad-Dwana. Jekk ma fehmx dak li kien qed jiffirma ghalih, Califano kellu jew jistaqsi ghal spjegazzjoni jew iffittex l-ghajnuna ta' terza persuna, senjatament ta' Camilleri, biex jigi spjegat lilu l-kontenut tad-dikjarazzjoni li kien qed jaghmel. Bin-nuqqas tieghu fir-rigward ma jistax issa ighid, kif qed jaghmel, li kien hemm nuqqas da parti tal-ufficjali tad-Dwana.

Minkejja dak li qed jinghad mir-rikorrent dwar l-injoranza tieghu fuq il-kondizzjonijiet imposti fit-T.I.T. jidher li sussegwentement huwa ha konjizzjoni tad-dokument in kwistjoni u anke fehem dak li kien jirrikjedi minnu dan l-istess dokument. Infatt meta huwa gie biex jitlaq minn Malta fl-1 ta' Frar, 1991, u billi kien ser jhalli l-karozza warajh, hu ighid li mar ikellem lil tad-Dwana biex jottjeni permess sabiex ikun jista' jhalli l-vettura hawn Malta. B'dan il-mod kien qed jipprova jissodisfa l-obbligazzjoni imposta fuqu fl-istess dikjarazzjoni (ghalkemm b'mod zbaljat billi tali talba ma sarix bil-miktub) u f'dak il-mument certament induna, jew kellu jinduna, li l-perjodu tal-

koncessjoni kien skadielu. B'dana kollu l-istess Califano mhux talli ma pprovax jirringa l-affarijiet, talli ftit zmien wara rega gie Malta b'karozza ohra u waqt li qed jimla t-T.I.T. form, b'mod sfaccat naqas li jinforma lil tad-Dwana li huwa gja kien dahhal vettura ohra f'Malta ftit ta' gimghat qabel u li fil-fatt kienet ghadha tinsab hawn Malta.

Issa din il-Qorti thossha fid-dmir li tosserva li l-agir tarrikorrent ftit li xejn jista' jinduciha taccetta li dak li gara kien effett ta' zball. Infatti mir-rizultanzi kemm f'dan il-kaz kif ukoll fil-kaz tal-Mercedes jirrizulta li:-

a) Ir-rikorrenzi hija persuna li tinneozja vetturi fuq is-suq internazzjonali – bhala tali kien mistenni li din il-persuna tkun taf, jew ghal anqas, issir taf, bir-rekwiziti doganali tal-pajjiz fejn tkun ser tiehu l-vetturi.

b) B'dana kollu, wara li Califano iddikjara ruhu bhala Buona Fide *tourist*, u obbliga ruhu li meta johrog minn Malta jiehu mieghu l-vettura li kien dahhal taht Temporary Importation Licence, jirrizulta li meta telaq minn Malta dan halla l-vettura hawn Malta minghajr ma ottjena l-permess bil-miktub tal-Kontrollur tad-Dwana.

c) Jirrizulta inoltre li xi zmien wara Califano importa gewwa Malta vettura ohra, ukoll intenzjonata ghas-suq internazzjonali. Dan ghamlu minghajr ma informa lill-Awtorita` kompetenti, kif kien id-dmir tieghu li jaghmel, li gja kellu vettura ohra hawn Malta importata minnu taht l-istess koncessjoni.

d) Xi zmien wara, dejjem akkompanjat minn Louis Camilleri, l-istess Califano rega telaq minn Malta u rega halla hawn iz-zewg vetturi minnu importati. F'din l-okkazzjoni jirrizulta li t-terminu preskritt sabiex terga tinhareg minn Malta l-Mercedes li huwa kien importa wara l-BMW, meritu ta' dan ir-rikors, kien skada. Jirrizulta wkoll li f'din l-okkazzjoni Califano naqas li b'xi mod, verbalment jew bil-miktub, jitlob il-permess ta' l-awtoritajiet biex ihalli l-vetturi hawn Malta ghalkemm huwa kien ser jallontana ruhu mill-pajjiz.

Kopja Informali ta' Sentenza

Finalment u b'riferenza ghall-kumment ta' l-appellant li l-osservazzjonijiet li ghamlet l-ewwel qorti dwar id-destinatarju tal-vetturi u l-preparattivi ghall-esportazzjoni ta' l-istess ixejnu l-argumenti l-ohra kollha migjuba fl-istess sentenza, jigi rilevat li dawn il-kummenti kienu *in subsidium* u maghmula biss biex jenforzaw il-konkluzzjoni raggunta mill-istess qorti fuq il-konsiderazzjonijiet precedenti.

Dan kollu jwassal lil din il-Qorti biex tikkondividi l-konkluzzjoni ta' l-ewwel Qorti meta cahdet it-talba tar-rikorrent u inoltre tghid li l-agir ta' Califano jikkostitwixxi mhux biss negligenza grossolana izda possibilment haga aktar serja.

Ghar-ragunijiet fuq moghtija l-appell interpost mir-rikorrent qed jigi michud bl-ispejjez kontra tieghu.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----